

Sivistävää keskustelua 24.4.2024

Aihe: **Parempi pyy pivossa kuin kymmenen oksalla**

Syksyn neljäs keskustelu ehdittiin aloittaa yhdessä ryhmässä, mutta lopulta osanottajia olisi ollut kahteenkin jaettavaksi. Käy se näinkin.

Sanonnan alkuperästä

"Tulee metsästäjiltä. Pivo on tasku, povi."

"Eikö ole koura?"

"Tai olkalaukku? Hallussa."

"Lapsena luulin, että pipossa."

"Nälkävuosien sanontoja. Vieläkin metsätetään verkoilla muuttolinnut."

"Keihäiden ajalta sanonta, haulikolla saisi kaikki oksilta."

"Vai onko kyseessä parempi, lihaisampi pyy? Sitten tämä on vain toteamus siitä, että yksi pyy tässä on parempi kuin nuo tuolla."

"Tuleeko pyytää Pyystä?"

[Tarkastettiin jo keskustelun aikana ja vastaus on mahdollisesti kyllä:

https://kaino.kotus.fi/ses/?p=qs-article&etym_id=ETYM_fab0c5312a7f51afd5ed3400a2efb0c

]

"Jos on pyyteetön, ei ole pyitä pivossa."

"Jainalaisuudessa riikinkukon sulilla pyyhitään otökät tieltä."

"Mielenkiintoista, että käyttävät eläimen sulkia tuohon eläinten suojelemiseen."

"Ehkä riikinkukoilla on sulkasato ja pudottelevat sinne tänne?"

"Tuleeko pyyhe ja pyyhkiminenkin pyystä?"

[Kumma kyllä näiden väitetään tulevan muinaissaksan sanasta *wisken*, joka olisi helposti kääntynyt sanaksi *vihkiä*, jos se ei olisi ollut jo käytössä, joten joku päätyi muuttamaan sanan alun. Saa uskoa, jos haluaa.

https://kaino.kotus.fi/ses/?p=qs-article&etym_id=ETYM_39e183836f9480a0cf054407343f64b

]

"Entä Pyynikki?"

"Mikä?"

"Joku paikka Tampereella."

"Ei ole kielitieteilijöitä paikalla."

[Ei ollut, mutta verkosta löytyi seuraavan tieteilijän pohdintaa:

'Historioitsija K. V. Kaukovalta pitää nimen perustana muotoa Pyy-Nikki, ja samantapaisia ovat kansanetymologiset selitykset, joiden mukaan nimen pohjana on henkilönnimi Nikki ja linnun-nimi pyy.'

<https://fi.wikipedia.org/wiki/Pyynikki>

]

"Tarvitsen toisen sanan, en halua enää pyytää pyytää."

"Ehkä puu-sana pyyn taustalla?"

[Tarkastettiin tämäkin. Löytyi pyyhauli inkeröisten murteesta, mutta ota tästä selityksestä nyt selvää:

'pyy (Schr 1637; yl.) 'Bonasa bonasia' / 'Haselhuhn' ink pūhauli 'pieni hauli, jota käytetään pyytämään ammuttaessa' | ka pyy | ly pūu | ve pū | va pū | vi pūū, E pūvi | li pī'ki, (Sal) pū 'pyy' = lpN (Friis) bāggo (Pi Lu In Ko Kld) 'pyy' | mdE pov(o), M povŋā (demin.) | ostjI pēŋk id. | unk fogoly 'peltopyy' | | slk pēke | Km pŋže 'pyy'."

https://kaino.kotus.fi/ses/?p=qs-article&etym_id=ETYM_93c0e7e698ed879ddb0b0926f376622

]

Tavoitteista

"Pyyn näkökulmasta olisi parempi toisin päin."

"Lapsena en ymmärtänyt ja ajattelin juuri noin päin. Tietenkin parempi oksalla tai pesässä tai taivaalla."

"Pyyn pyytäminen niin kaukana nykymaailmasta, että vaikea sisäistää tavoitetta."

"Parempi saavuttaa jotain nyt, kuin että vain monta mahdollisuutta tavoittamattomissa."

"Parempi euro taskussa kuin kymmenen peliautomaatissa."

"Parempi varmistaa pieni voitto, kuin tavoitella liikoja. Ei tarvita enempää. Tai saisinko edes yhden, itseluottamuksen puute."

"Kilpailuyhteiskunnassa pitäisi jättää omaan arvoonsa ja pyrkiä suuriin."

"Onko parempi saada pieni saavutus vai pyrkiä suureen menetyksen uhalla?"

"Parempi yksi kotona kuin kymmenen Tinderissä!"

"Entä yksi pyy hyvä, yhdeksän hyvä! Elämä tuo elämä vie. Pitäisi elää elämän mukana."

"Voisiko liittyä henkisiin tarpeisiin mielummin?"

"Japanilainen puutarha. Hoida yhtä puuta ensin hyvin ennen seuraavaa."

"Toisaalta lännessä halutaan erikoistua, jolloin kokonaiskuva puuttuu. Kaikki menee eri suuntaan ja hankkii rahaa ennen kuin pommit putoaa."

"Pitäisi yhdessä tavoitella kymmentä pyytää mielummin."

Kohtuudesta

"Yleisesti ajatellen rajoittaa, kun tyytyy yhteen. Elämässä pitää olla tavoitteita. Tulee mieleen sanonta kalasta ja kalastamisesta."

"Köyhille, talonpojille, torppareille ja orjille tarkoitettu. Tyydy vähään."

"Tai sitten saa rauhan kun tyytyy vähään?"

"Tarvittaisiin taas nykymaailmassa, mutta kohtuudestakin eri näkemyksiä."

"Koita hillitä himojas' kun sanoo, saa haistatteluja vastaukseksi."

"Maailmaa ollaan tuhomassa, kun omaa sisäistä tyhjyyttä yritetään täyttää ulkoisella aineella ja suhteilla."

"Kahmitaan lisää. Henkisiäkin tavoitteita voisi olla."

"Kun elämässä ei ole tarkoitusta sitä etsitään ties mistä."

"Mainostajien tehtävä luoda haluja ja tarpeita."

"Kaksi sisävessaa on ylellisyyttä, kun 80% ei ole yhtäkään."

"Toisessa ääripäässä katto pään päällä. Toisessa ääretön halu."

"Olisi tarpeeksi kaikille. Ruustakin 1/3 menee roskiin ja riittäisi kaikille."

"Ratkaisu on ilmeinen. Se vaan pitäisi toteuttaa."

"Se siitä vaikeaa tekeekin."

"Ja tekee onnettomaksi. Mieli vertailee turhaan muihin. Tarvitaan tietoinen tietoisuuden muutos."

"Maailmanlopunkin jälkeen toisella kaksi torakkaa ja toisella yksi."

"Minkä verran tilaa ihmiselle tarpeen?"

"Kaksi kuutiometriä riittää."

"Pienikin tila riittää, kun rakastunut."

"Kunnes rakkaus loppuu..."

Tositarina:

"Vankisellin koko. Niitä suunniteltiin yrityksessä aikanaan. Kaksi suunnittelijakaveria ahdistui lopulta. Maalarin teipillä merkitsivät lattiaan sellin koon ja makoilivat siinä. Ökytaloa suunnitellessa taas mikään ei riittänyt. Muistutin kuluista ja rappusten ravaamisesta, mutta itsehän sen maksoivat."

"Veikkauksen päämajan aula myös yleellinen ja Tyksin kolmion aula tekee sairaaksi."

"Kohtuus on kadonnut."

"Yksi kohtuullinen on jäljellä, minä!"

"Tommy Hellstenin talon esittelyn jälkeen mietin: 'on viisas mies, mutta huono maku.'"

[Tällaisen näköinen tölli:

<https://www.meillakotona.fi/artikkelit/tommy-hellstenin-koti-loviisassa>]

Kateudesta

"Kateutta. Onko se koskaan aiheellista?"

"On, jos toisella ei ole edes yhtä vessaa!"

"Epäoikeudenmukaisuuden kokemus! Pahantahtoinen vain, jos haluaa toisen menettävän jotain."

"Kateus vie kalatkin vedestä."

"Korjaus, 'pyytää'."

"Mitä tarkoitat tuolla sanonnalla?"

"En tiedä..."

"Miksi kukaan ei tiedä näitä sanontoja täällä!"

"Kateus on tietoisuuden kasvamista estävä voima. Vertailussa arvottaa myös itsensä."

"Tulee se epäoikeudenmukaisuuden kokemus."

"Aina kun joutuu luopumaan eduista, tulee tuo tunne."

"Kemiran vanha johtajakin katkera, kun verotus vie yli 50% tulista."

"Lasse Kurkilahti. Asuu Sveitsissä, jotta ei vain maksaisi mitään. Käsittämätöntä!"

[Ei asunut Sveitsissä vaan Portugalissa. Katkeruudesta voi lukea lisää tästä jutusta:

<https://www.is.fi/politiikka/art-2000009332891.html>]

"Eräs varakas yleisöpalstalla taas väitti olevansa valmis luopumaan eduistaan. On meitä moneen junaan."

"Mihin tarvitaan monimiljonäärejä?"

"Ne tuottaa yhteiskunnan taloudellista toimintaa."

"Tai elää pääomalla?!"

"Asuntojen vuoranantaminenkin on työtä."

"Tai homma annetaan vuorausyritykselle."

"Pääomassa vain 30% vero."

"Ja veroparatiiseissa 0.5% ! Vuorineuvoksen pitäisi maksaa verot Suomeen."

"Onko kateus ja ahneus sidoksissa toisiinsa?"

"Ei aina, mutta usein?"

"Onko kateus aina kielteinen tunne?"

"Jos kannustaa menemään salille, kun kehokade, ei kai."

"Muuttuu intohimoksi."

"Veli koki kauheasti kateutta, kun hän joutui pienenä jäämään kotiin aina."

"Ei tunnu kateudelta, jos haluaa saman kuin toisella ilman riistämistä."

"Voi kohdistua ominaisuuteen tai omaisuuteen."

Toinen tositarina:

"6-vuotiaana olin kateellinen vaaleahiuksisille tytöille, joita kehuttiin söpöiksi. Itse kiipeilin puissa. Ehkä en pitänyt, kun adhd itsellä ja villistä menosta ei saanut kehuja. Rauhallinen ja kiltti olisi pitänyt olla, koska heitä kehuttiin. Ei uponnut vaan vain vahvasti käytöstä."

"Katkera rasavilli!"

"Oikeaa epäreilua kohtelua. Seuraamus: moni liikkuu tuolla katkerana juuri nyt."

Kolmas tositarina:

"Tässä toinen lastentarhahakemus. Yksi enkelimäinen, söpö tyttö oli hyvä laulamaan ja häntä aina suitsutettiin. Tajusin jo 5 vuotiaana, että tässä oli jotain pimeätä. Muut muistot kadonnut, mutta tämä jäänyt päähän!"

"Kenen lapsi?"

"Vuorineuvoksen!"

"Kateus voittaa tässä maassa kiiman, joku sanonut."

"Mielummin kuin tehdään yhteistyötä. Yleismaallinen."

"Suomalaiseen kateuteen kuuluu märehtiminen ja mököttäminen hiljaa. Mielensä pahoittaminen. Kaikille menestyjille kateellinen."

"Itselle vihainen, kun ei lukenut pääsykokeisiin. Oma pettymys heijastetaan muihin."

"Jolloin voi se kantapään kautta oppiminen jäädä tapahtumatta."

"Jung sanoi: kaikki kielteinen voi johtaa itsensä tutkimiseen ja oivaltamiseen, kun uskaltaa katsoa omaan pimeyteen."

"Rehellisyyttä tarvitaan. Voi olla myös aidosti ulkonäkönsä pettynyt."

Politiikasta

"Ollaan kuplassa, kun samanmieliset yhden alan asiantuntijat menee täysillä sata lasissa päin puuta. Pitäisi löytää yhteinen tahto."

"Ministerit vaikuttaa olevan kuplassa. Rahat valuu pienelle porukalle. Se on heidän yhteinen tahto."

"Leikkaukset vie ulkomaisten eläkkeet. Yhtä haastateltiin ja sanoi muuttavansa takaisin Suomeen ja nostaavansa kaikki mahdolliset edut."

"Oli siis terveydellisistä syistä Espanjassa."

[Tästä jutusta kyse: <https://yle.fi/a/74-20084551>]

"Moni muuttaa tänne ja tulee sitten lisäkuluja yhteiskunnalle."

"Tietääkö kela missä olet?"

"Toivottavasti ei!"

"Köyhä jää heti kiinni, jos yrittää keplotella."

"Onko epäoikeuden mukaista, jos maksetaan eläke ulkomaille? Tässä yksi herkullinen esimerkki löydetty lehdistölle riepoteltavaksi. Kaikki ei kuitenkaan elä köyhyysrajalla."

"Muutettu matalampien elinkustannusten takia, mutta sitten ei pärjääkään, kun hallitus vie."

"Jaa, muistaakseni *eräs* sanoi jokunen viikko sitten, että 'Pitää vain antaa tehdä ja katsoa miten käy.'"

"No niin se on yhä."

"Ei ainakaan tuolla asenteella tule vallankumousta."
"Onko yhden vai yhdeksän pyyn politiikka?"
"Taitaa olla puolen pyyn politiikka!"
"Yhdellä saisi vielä ihmisarvoisen elämän, joten leikataan sekin pois..."
"Taitavat olla vahingossa liikkuneet vaikealle, tuntemattomalle alueelle. Lähtivät soitellen sotaan."
"Ei ole mielestäni oikein, kun köyhiltä ja lapsilta viedään."
"Ne ei iske vastaan."
"Toisaalta, jos erot rupeaa kasvamaan niin sitten rytisee ja tulee 1918-meininki takaisin."
"Ensin luvattiin olla leikkaamatta, sitten rikottiin ne lupaukset."
"Moni hyötyy tästä, mutta ei niin moni, että äänestäisi puolesta."
"Tunteet äänestää, kun ensin nähty somesta nasevat väitökset joltain puoluepoliitikoilta."
"Heti tuli Halla-ahon mainos, kun menin Tiktokkiin ensimmäisen kerran."
"Miksi menit Tiktokkiin?"
"Presidenttiparin puvut kuninkaallisia. Uutisoitiin kuin vanhaan aikaan."
"Maatyöläisille kuninkaallisten säkenöintiä ihasteltavaksi."

Varallisuudesta

"Mitä kuuluisampi ja rikkaampi, sitä enemmän saa ilmaiseksi. Outoa."
"Ne joilla varaa, ei yleensä tarjoa."
"Sen takia niillä onkin varaa!"
"Pivossa. Paitsi jos haluaa tehdä vaikutuksen."
"Tarjoaminen laittaa hyvän kiertämään."
"Rikkaalla vaihdantasuhde rahaan, halutaan sentilleen maksaa takaisin."
"Elää pelossa."
"Roope Ankallakin *'huolen huone'*. Rikkaan paineet."

Kirja mainittu: Ivo Andrić: *Gospodjića* (Neiti)

[Löytyy kirjastosta: <https://vaski.finna.fi/Record/vaski.133506>]

"Pihi, säästäväinen Neiti kasasi omaisuuden ja alkoi pelkäämään sen menettämistä. Pelkäsi varkaita niin paljon, että lopulta pelästyi takkia naulakossa ja sai sydänkohtauksen."

"Ehkä parempi ottaa vain yksi pyy siis. Voi elää vapaammin ja huoletta."
"Paitsi ruoan suhteen."
"Rikkaalla 9 pivossa ja pahus yksi oksalla!"
"Kun 9 vapaana jakaa voimavarat muille käytettäväksi. Oksalla olevat jotain tavoiteltavaa."
"Ihmislouenteelle ihan vierasta tuollainen näin kärjistäen. Kun on jotain tavoiteltavaa, ei ole vielä kapitalisti vaan pyrkyri."

"Korjaus, 'pyyrkyri'!"

"En allekirjoita, että raha ei tee onnelliseksi."

"Kuuseen kurkottaa katajaan kapsahtaa vähän samaa sarjaa."

"Kapitalismin ydin kysymys: Miten 10 pyytä jaetaan 8 henkilölle, jos yksi haluaa kaikki?"

"Helppo juttu, laitetaan pyyt lisääntymään!"

Tarinoista

"Tarinoita voi kokeilla kääntää vastakohtaisiksi sana sanalta tai ajatuksen tasolla. Esimerkiksi eläinsatu kilpikonnasta ja jäniksestä muuttui kilpailusta ystävyudeksi."

"Alkuperäisessä jäniksen ylimielisyys kostautui. Jäi pyille paljaille. Nautti voitosta, ennen kuin olisi pitänyt."

"Kokeillaanpa uudella testamentilla. Aluksi kaikki synnittömiä taivaassa, mutta sitten Jesus tulee kuvioihin. Ei saa yhtään seuraajia, mutta jotenkin kuitenkin onnistuu pilamaan kaiken."

"Käärmeekin yritti vain auttaa Aatamia ja Evaa."

[Eikös se sitä jo tehnytkin?]

"Jännä ilmiö, kun vaihtaa sanojakin."

"Kuinka paljon ihmiset kasvatettu perinnetarinoilla?"

"Vanhoissa Suomielokuvissa mustavalkoisia tarinoita monessakin mielessä."

Neljäs tositarina:

"Tarina hyvyydestä: parkkipaikalla oli auto, jossa lumikasan alla valot päällä akkua syömässä. Soitin numeropalveluun ja kysyin kenen auto. Ei saatu kiinni. Harmiteltiin, kun salainen numero. Asiakaspalvelija lahjoitti kuitenkin ilmaisen puhelun, kun piti tekoa niin hyvänä."

"Vasaralla lamput rikki vaan!"

"Mistä tuo tuli!"

Viides tositarina:

"Toisaalla oli lapsi jätetty autoon. Soitin hätänumeroon ja vanhemmat eivät olleet tyytyväisiä, mutta pakko oli."

Loppukevennys

"Loppukevennykseksi kasa kulahtaineita nykyajan sanontoja ja sanoja:

- *paras versio itsestä*

- *olla oma itsensä*
- *tunteiden vuoristorata*
- *pitkässä juoksussa*
- *ei oo mun juttu*
- *syvään päätyyn*
- *ottaa koppi*
- *taputeltu*
- *juurikin*
- *työkalupakki*
- *nextille levelille*
- *isossa kuvassa*
- *lomalle lompsis*
- *en ole mukavuusalueellani*
- *ottaa saikkua*
- *ökyily*
- *voimaannuttava*
- *sanoittaa*
- *ilmianna hyvä kampaaja*
- *kotoilu*
- *äiti opetti*
- *mielen päällä*
- *haastava*
- *omannäköinen*
- *edukas*
- *speksit*
- *maadoittaa*
- *enään*
- *sorry*
- *kombo*

- *päivä kerrallaan*
- *sinun pitää kasvaa ihmisenä*
- *kokonaisvaltainen*
- *asiakslähtöinen*
- *hyvää päivänjatkoa*
- *puun takaa*
- *elikkä*
- *jaxuhali*
- *kuuminta hottia.*

"

[*Mutta mitä pahaa on toivotuksessa: 'Hyvää päivänjatkoa' ?*]

"Onks pakko, jos ei halua?"

"Oliks siinä kaikki?"